

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
oddělení dozoru České Budějovice - Jihlava

Právní rozbor obecně závazné vyhlášky

Městys: Okříšky

Obecně závazná vyhláška č. 6/2019, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství (dále jen „OZV“)

Datum vydání:	13. 12. 2019
Vyvěšeno na úřední desce:	15. 12. 2019
Sejmuto z úřední desky:	2. 12. 2019
Datum účinnosti:	30. 11. 2019

Na základě zmocnění:

OZV byla vydána na základě zmocnění v § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Posouzení OZV:

právní posouzení OZV vychází:

1. z platné legislativy:

- ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“)
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“)
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“)
- zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o archivnictví a spisové službě“)
- zákon č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o užívání státních symbolů)

2. z Nálezů Ústavního soudu:

- sp. zn. Pl. ÚS 1/05 – Svojšíň (specifikace veřejných prostranství)
- sp. zn. Pl. ÚS 6/08 – Budyně nad Ohří (nerozpornost a určitost právního předpisu)

3. z Metodického doporučení Odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra České republiky (dále jen „ODK“) k činnosti územních samosprávných celků č. 1.1 – Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – obecná část
4. z Metodického doporučení ODK k činnosti územních samosprávných celků č. 3 – Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – místní poplatky, poplatek za komunální odpad
5. z Metodického materiálu ODK č. 28 k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovují místní poplatky.

K obsahu OZV:

Úvodní věta

OZV uvádí, který orgán městyse OZV vydá (*Zastupitelstvo městyse Okříšky*), kdy se tak stalo (*dne 13. 11. 2019*) a na základě jakého zákonného zmocnění [*§ 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů*].

Tento text nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Čl. 1 – Úvodní ustanovení

Odst. 1 je v souladu s ustanovením § 1 písm. c) zákona o místních poplatcích.

Odst. 2 je v souladu s ustanovením § 15 odst. 1 zákona o místních poplatcích.

Tento článek nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Čl. 2 – Předmět poplatku a poplatník

Odst. 1 je v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 zákona o místních poplatcích.

Odst. 2 je v souladu s ustanovením § 4 odst. 2 zákona o místních poplatcích.

Tento článek nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Čl. 3 – Veřejná prostranství

Dle ustanovení § 14 odst. 4 zákona o místních poplatcích je **povinností městyse určit místa, která v městyse podléhají poplatku za užívání veřejného prostranství**. Pro účely zpoplatnění je nezbytné, aby městys v obecně závazné vyhlášce jednoznačně vymezil veřejná prostranství, jež jsou předmětem zpoplatnění. Městys musí provést přesnou specifikaci veřejných prostranství pro zvláštní užívání uvedením **názvu místa** nebo jiným způsobem blíže charakterizovat jejich **umístění v městyse**, aby byla vyloučena jejich záměna, a to tak, aby nebyla narušena právní jistota občanů (viz Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 1/05).

Pro účely zpoplatnění je nezbytné, aby městys v obecně závazné vyhlášce daná místa jednoznačně vymezil na základě **§ 14 odst. 1 a 4 zákona o místních poplatcích**, resp. **čl. 1 odst. 1 Ústavy**, podle kterého je Česká republika svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana. Princip právní jistoty, který musí být dodržen při vymezování právních norem chování, je pak právě jedním z projevů demokratického státu. **Městys musí provést přesnou specifikaci veřejných prostranství pro zvláštní užívání uvedením názvu místa nebo jiným způsobem blíže charakterizovat jejich umístění v městysi, aby byla vyloučena jejich záměna, a současně, aby nebyla narušena právní jistota adresátů právní normy. Zejména je nutné v případě jejich zpoplatnění konkretizovat tzv. další místa přístupná každému bez omezení.** Za přípustné vymezení se považuje např. výčet parcelních čísel (včetně označení katastrálního území), výčet ulic a náměstí, slovní popis (např. parkoviště u obchodního domu LIDL, náves /jednoznačně ohraničená/), zákres do mapy (jednoznačný) nebo kombinace slovního popisu a mapy.

Naopak za nepřipustné vymezení se považuje popisování podle subjektu vlastníka; listu vlastnictví; prohlášení všech veřejných prostranství; přibližný popis pomocí slovních spojení typu: v okolí, sousedství, před, navazující na, za budovou č. p.; zákres oblasti (části obce), pozemky/veřejná prostranství v okruhu 50 m od obecního úřadu. V případě použití kombinace slovního popisu a grafického zákresu je potřeba se vyvarovat nedostatků, které mohou ve svém důsledku vést k zpochybnění určitosti, jasnosti a srozumitelnosti právní normy. Typickým nedostatkem je nečitelnost mapy, neaktuálnost mapy, použití mapy bez parcelních čísel, zákresy ploch pomocí různých barev bez legendy, výřez mapy bez možnosti lokalizace daného místa, nedůsledné ruční zakreslení (přesahy, nedotažení, tloušťka čáry). V případě výskytu takových nedostatků je pak vždy nutné individuální posouzení příslušné obecně závazné vyhlášky, přičemž správce poplatku by měl v případě výskytu nedostatků zpochybňujících, zda je určité místo zpoplatněné, aplikovat danou obecně závaznou vyhlášku v co nejomezenějším rozsahu.

Městys provedl nepřesnou bližší specifikaci míst, kde se budou nacházet zpoplatněná veřejná prostranství. Ustanovení čl. 3 je tedy v rozporu se zákonem. Konkrétně se jedná o rozpor s ustanoveními:

– § 14 odst. 1 a odst. 4 zákona o místních poplatcích, která zní: „(1) Obec zavádí poplatek obecně závaznou vyhláškou.“ „(4) Obec v obecně závazné vyhlášce, kterou zavádí poplatek za užívání veřejného prostranství nebo poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, určí místa, která těmto poplatkům v obci podléhají.“

– čl. 1 odst. 1 Ústavy, který zní: „Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana.“

Za účelem odstranění rozporu se zákonem **doporučujeme** vydat OZV nově včetně určení míst, která tomuto poplatku ve městě podléhají, tzn. provést dostatečně určité vymezení zpoplatněných veřejných prostranství. V případě zákresu do mapy pak zcela jasným a nezpochybnitelným způsobem (např. podrobnější mapa, plná výplň plochy, přesné a precizní hranice zpoplatněných ploch veřejného prostranství apod.).

Článek 3 byl shledán v rozporu s § 14 odst. 1 ve spojení s § 14 odst. 4 zákona o místních poplatcích a čl. 1 odst. 1 Ústavy z důvodu neřešné specifikace míst, která tomuto poplatku v městysi podléhají.

Čl. 4 – Ohlašovací povinnost

Odst. 1 stanoví ohlašovací povinnost a lhůty k ohlašovací povinnosti při vzniku poplatkové povinnosti **v souladu s ustanovením § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích**. Městys stanovil lhůtu ke splnění ohlašovací povinnosti a to *nejpozději 5 dní před zahájením užívání* veřejného prostranství.

Odst. 2 cituje ustanovení §14a odst. 2 zákona o místních poplatcích.

Odst. 3 cituje ustanovení §14a odst. 3 zákona o místních poplatcích.

Odst. 4 cituje ustanovení §14a odst. 4 zákona o místních poplatcích.

Upozorňujeme, že formulace uvedená **v odst. 5** může vyvolat domněnku, že povinnost poplatníka ohlásit údaje podle odst. 2 nebo jejich změnu se nevztahuje pouze na údaje zveřejněné správcem poplatku na úřední desce. Údaje, které není poplatník povinen ohlásit správci poplatku, jsou ovšem stanoveny přímo zákonem (§ 14a odst. 5 zákona o místních poplatcích) a jejich zveřejnění na úřední desce má toliko deklaratorní charakter. **Doporučujeme** proto městysi uvést v odst. 5 znění odpovídající § 14a zákona o místních poplatcích, tj.: „*Povinnost ohlásit údaj podle odst. 2 nebo jeho změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup. Okruh těchto údajů zveřejní správce poplatku na své úřední desce.*“

Tento článek nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Doporučuje městysi upravit text odst. 5 podle výše uvedeného doporučení.

Čl. 5 – Sazba poplatku

Odst. 1 stanoví sazby poplatku za každý i započatý m² a každý i započatý den užívání veřejného prostranství takto:

- a) za umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje,
vč. poskytování prodeje z vozidel pro prodej ovoce a zeleniny.....**30 Kč**
pro ostatní prodej **60 Kč**
- b) za umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování služeb, vč.
poskytování služeb z vozidel **10 Kč,**
- c) za umístění stavebního zařízení **2 Kč,**
- d) za umístění skládek **5 Kč,**
- e) za umístění reklamního zařízení
 - do 1 m² **4 Kč**
 - nad 1 m² **8 Kč**
- f) za umístění a provoz lunaparků a jiných obdobných atrakcí **2 Kč,**

- g) za umístění zařízení cirkusů 2 Kč
h) za vyhrazení trvalého parkovacího místa 1 Kč.

Dle ustanovení **§ 4 odst. 4 zákona o místních poplatcích** sazba poplatku za užívání veřejného prostranství činí až 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den. Za užívání veřejného prostranství k umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí může obec zvýšit sazbu až na její desetinásobek. Obec může stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou.

Sazby stanovené v **v písm. a) překračují maximální možnou výši sazby. Sazby poplatku stanovené v písm. a) ve výši 30 Kč a 60 Kč jsou v rozporu s ustanovení § 4 odst. 4 zákona o místních poplatcích.** Upozorňujeme městys, že v tomto případě městys může stanovit **maximální výši sazby 10 Kč.** Ostatní sazby poplatku jsou stanovené v souladu se zákonem. Stanovení paušální sazby městys nevyužil.

V odst. 2 městys informuje, jak bude postupovat při souběhu více zvláštních užívání.

Tento článek byl shledán v odst. 1 písm. a) v rozporu s ustanovení § 4 odst. 4 zákona o místních poplatcích.

Doporučuje městysi stanovit sazbu podle výše uvedeného doporučení.

Čl. 6 – Splatnost poplatku

Odst. 1 v souladu s ustanovením § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích stanoví splatnost poplatku.

Odst. 2 informuje v souladu s ustanovením § 33 odst. 4 daňového řádu o tom, že případně-li lhůta splatnosti na sobotu, neděli nebo státem uznaný svátek, je dnem, ve kterém je poplatník povinen svoji povinnost splnit, nejbližší následující pracovní den.

Stanovení splatnosti je v souladu s ustanovením § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích plně v samostatné působnosti městyse, je třeba vždy dbát jen na to, aby daná úprava byla aplikovatelná. V daném případě **nic nenasvědčuje tomu, že by tomu tak nebylo.**

Tento článek nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Čl. 7 – Osvobození a úlevy

Odst. 1 v písm. a) v souladu s ustanovením § 4 odst. 3 stanoví, že poplatek se neplatí za vyhrazení trvalého parkovacího místa pro osobu, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P,

Městys v **odst. 1 písm. b) volně cituje zákonné osvobození obsažené v ustanovení § 4 odst. 1 poslední věta**, dle kterých z akcí pořádaných na veřejném prostranství, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely se poplatek neplatí.

V odst. 2 městys stanoví pod písm. a) až f) další osvobození.

K odst. 2: Městys může na základě ustanovení § 14 odst. 3 zákona o místních poplatcích stanovit v obecně závazné vyhlášce úlevy a případná osvobození od poplatků, přičemž taková ustanovení nesmějí být založena na ústavně nepřípustném rozlišování neboli diskriminaci. Je třeba dbát na to, aby nedocházelo k nedůvodnému zvýhodňování jedné skupiny poplatníků před druhou. Pokud důvod osvobození neexistuje, dostává se obecně závazná vyhláška do rozporu se základními demokratickými právy a to zejména se zákazem diskriminace.

Vzhledem ke skutečnosti, že důvody osvobození z textu odst. 2 písm. a) nevyplývají, nemůže se Ministerstvo vnitra vyjádřit k případným diskriminačním účinkům těchto ustanovení. V rámci abstraktní kontroly se Ministerstvo vnitra nezabývalo otázkou možného **narušení hospodářské soutěže či neoprávněného poskytnutí veřejné podpory.**

V odst. 3 městys stanoví povinnost ohlásit údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu dle odst. 1 a 2.

Odst. 4 volně cituje **v souladu s ustanovením § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích**, že *v případě, že poplatník nesplní povinnost ohlásit údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu ve lhůtách stanovených vyhláškou nebo zákonem, nárok na osvobození nebo úlevu zaniká.* V poznámce pod čarou je učiněn odkaz na příslušné ustanovení zákona.

Z nadpisu článku doporučujeme vypustit slovo „úlevy“, žádné úlevy městys neposkytuje.

Tento článek nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Vzhledem ke skutečnosti, že důvody osvobození z textu odst. 2 nevyplývají, Ministerstvo vnitra se nemůže vyjádřit k případným diskriminačním účinkům těchto ustanovení. V rámci abstraktní kontroly se Ministerstvo vnitra nezabývalo otázkou možného **narušení hospodářské soutěže či neoprávněného poskytnutí veřejné podpory.**

Čl. 9 – Navýšení poplatku (správně má být čl. 8)

Odst. 1 upravuje (neúplně cituje) **v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 zákona o místních poplatcích** postup správce poplatku v případě nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši. **Doporučujeme** městysi uvádět úplnou citaci ustanovení **§ 11 odst. 1 zákona o místních poplatcích.**

Odst. 2 (neúplně cituje) ustanovení **§ 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích** postup sankčního navýšení v případě, že poplatky nebo část těchto poplatků nejsou zaplacený či odvedeny včas. **Doporučujeme** městysi uvádět úplnou citaci ustanovení **§ 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích.**

Tento článek nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Doporučuje městysi upravit odst. 1 a odst. 2 sazbu podle výše uvedených doporučení.

Čl. 10 – Zrušovací ustanovení (správně má být čl. 9)

Odst. 1 stanoví, že *tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem po dni vyhlášení, t.j. 30. 12. 2019, což je v souladu s ustanovením § 12 odst. 2 zákona o obcích*, podle kterého *pokud není stanovena účinnost pozdější, nabývají právní předpisy obce účinnosti patnáctým dnem po dni vyhlášení. Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze výjimečně stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve však dnem vyhlášení.*

Odst. 3 stanoví, že se zrušuje *obecně závazná vyhláška č. 1/2011, ze dne 9. 6. 2011 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství*, což je plně v kompetenci zastupitelstva městyse dle ustanovení § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích.

Tento článek nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Upozorňujeme městys, že dne 15. 10. 2019 Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR schválila novelu zákona o místních poplatcích, která bude účinná **1. 1. 2020. Podle schválené vyhlášky může městys postupovat až od 1. 1. 2020.**

Přílohy č. 1 a 2

Městys vymezil prostranství, z kterého se vybírá poplatek za zvláštní užívání veřejného prostranství graficky, přičemž zakres je v některých případech nepřesný (neprobíhá dle hranic pozemků); není jasně a nepochybně stanoveno, která veřejná prostranství jsou zpoplatněna.

Dle ustanovení věty **druhé § 14 odst. 4 zákona o místních poplatcích** je povinností obce určit místa, která v obci podléhají poplatku za užívání veřejného prostranství. Pro účely zpoplatnění je nezbytné, aby městys v obecně závazné vyhlášce jednoznačně vymezil veřejná prostranství, jež jsou předmětem zpoplatnění. *Obec musí provést přesnou specifikaci veřejných prostranství pro zvláštní užívání uvedením názvu místa nebo jiným způsobem blíže charakterizovat jejich umístění v obci, aby byla vyloučena jejich záměna, a to tak, aby nebyla narušena právní jistota občanů* (viz nálezn. sp. zn. Pl. ÚS 1/05). Tato povinnost nebyla splněna.

Přílohy č. 1 a 2 byly a shledány v rozporu s § 14 odst. 4 zákona o místních poplatcích. Doporučuje se uvést jednoznačně a určitě, která veřejná prostranství jsou zpoplatněna (výčtem čísel parcelních pozemků a názvem katastrálního území), přesným grafickým zákresem či kombinací obou způsobů.

Podpisy, razítko a informace o vyvěšení na úřední desce

Zaslaná OZV obsahuje předtištěná jména a funkce starostky a místostarosty městyse a jejich podpisy v souladu s **ustanovením § 104 odst. 2 zákona o obcích**. Dále je zde připojen otisk razítka městyse.

V souladu s ustanovením § 65 odst. 3 zákona o archivnictví a spisové službě je uvedeno datum vyvěšení a sejmutí OZV z úřední desky. Je zřejmé, že OZV byla vyhlášena v souladu s ustanovením § 12 odst. 1 zákona o obcích a lze ji mít za platný a účinný právní předpis městyse.

Tento text nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Závěr: Při posouzení OZV byl čl. 3 shledán v rozporu s § 14 odst. 1 ve spojení s § 14 odst. 4 zákona o místních poplatcích a čl. 1 odst. 1 Ústavy.

Čl. 5 odst. 1 písm. a) byl shledán v rozporu s ustanovení § 4 odst. 4 zákona o místních poplatcích.

Přílohy č. 1 a 2 byly a shledány v rozporu s § 14 odst. 4 zákona o místních poplatcích.

Ostatní ustanovení OZV nebyla shledána v rozporu se zákonem.

Doporučení a upozornění jsou uvedena u čl. 4, 5, 7,8 a 9 OZV a přílohy.

Zpracovala: Ing. Anežka Slezáková

Schválila: JUDr. Miroslava Vondráčková

V Jihlavě dne 18. prosince 2019